

*Dr. Czeglédi Katalin nyelvész Erdélyben
2010. május 28-án*

TEREMTŐ NYELV A MAGYAR

**Dr. Czeglédi Katalin Sepsiszentgyörgyön
Fotó: Bedő Zoltán**

Figyelemre méltó nyelvtanórát tartott szerda este a Csillagőrző Egyesület meghívására Sepsiszentgyörgyre érkezett dr. Czeglédi Katalin, az altaji nyelvcsaládba tartozó népek (török, mongol, mandzsu) nyelveinek szakértője. A Bod Péter Megyei Könyvtár, Gábor Áron termében elhangzott előadását szokatlan módon Tatár Eszter, Csillagok népe című versének felolvasásával indította. A későbbiekben kiderült, hogy nem véletlenül, ugyanis ennek üzenete összecsengett saját mondanivalójával, melyet negyven év tudományos munka alapján fogalmazott meg.

**Dr. Czeglédi Katalin felolvassa Tatár Eszter versét
Fotó: Bedő Zoltán**

Két óra nem elegendő hosszú évek kutatási eredményeinek még a felvázolására sem, viszont

az ebből fakadó legfontosabb következtetések ismertetésére és példákkal való alátámasztására igen. Ezek szerint nyelvtanilag a magyar egy ősi, a szkíta, hun, törökkel szoros kapcsolatban lévő teremto nyelv. Mivel a felsorolt népek bizonyíthatóan egy közös kultúrát képviseltek és képviselnek, kimondható, hogy a finnugor nyelvcsalárhoz a magyarnak semmi köze. A történelem során viszont más nyelvek is kapcsolatba kerültek vele, kialakulásuk során átvéve bizonyos elemeit, vagy szavakat kölcsönözve tőle, éppen teremto voltak köszönhetően. E folyamat eredményezte a finnugor nyelvekben fellelhető magyar eredetű szavak előfordulását. Nagy horderejű és nagyon fontos megállapítások ezek, mert alátámasztják például Bakay Kornél régész, László Gyula régész, történész vagy Kiszely István antropológus, több évtizedes munkájának eredményeit.

**Dr. Czeglédi Katalin a magyar szavak eredetéről
beszél Fotó: Bedő Zoltán**

A szkíta- magyar- hun rokonságot különböző tudományágak segítségével bizonyító tevékenység nem újkeletű. Már Hevesi Gábor (1656-1717), Bél Mátyás (1684-1749) és Timón Sámuel (1675-1736) történészek szorgalmasan gyűjtik a forrásmunkákat, de ide sorolható Kőrösi Csoma Sándor (1784-1842) és Szentkatolnai Bálint Gábor nyelv-tudós, vagy Vámbéry Ármin turkológus életműve is. A 17. század második felében viszont a bécsi udvar betiltja a magyar oknyomozó őstörténet kutatást és az álltaluk irányított történetírók segít-

ségével eredetünkről új, népünk érdemeit leki-csinylő őstörténetet gyárt. Az ok egyszerű. Így próbálják megtörni a magyarság tartását. Egy népet legkönnyebben legyűrni és megsemmisíteni ugyanis a múltja elvevésével lehet.

Ez az idegen érdekeket szolgáló, elnemetlenítő kultúrpolitika a Magyar Tudományos Akadémia hathatós segítségével napjainkig folytatódik és a csírájában próbál megfojtani minden, az igazság feltárására irányuló törekvést. A finnugor el-

méletet, mint megalapozatlan feltételezést, már rég bedobták a tudomány szemetesládájába a finnek is, de a maradék Magyarországon ezt sulykolják a nebulók fejébe a mai napig. Ezért van a szerdán elhangzott és hozzá hasonló előadásoknak óriási jelentősége és fontossága. Köszönet érte az előadónak és a szervezőknek. A hazatalálás nevet viselő sorozat reméljük folytatódni fog.

Bedő Zoltán: Székely Hírmondó

Ujj Viktor Géza emlékkoncert Miskolcon 2010. március 30-án

Ujj Viktor Géza (1928 – 2009) zeneszerző és fuvola- ütő szakos tanár volt és a miskolci Erkel Ferenc Zeneiskola igazgatója. A fennállásának 60. évfordulóját ünneplő zeneiskola emlékhangversenyen rőtta le tiszteletét jeles kortársa, a kolléga és a tehetségnek kijáró muzsikustárs elött.

Régen, még a hetvenes években hallottam egy koncertjét és az akkori lehetőségekkel élve a Borsodi Szemlében írtam élményeimről. Meglepett muzsikájának szépsége, önálló karaktere, modern volta, amely mégis, minden ízében magyar volt. Már akkor is feltettem magamban a kérdést, miért nem világhírű ez az ember, aki ennyire mai és ennyire eredeti és főként ennyire szép életművet képes felmutatni.

Most, a március 30-i hangversenyen tudtam meg a konferanszból, hogy soha Magyarországon egyetlen műve sem jelent meg nyomtatásban, a kéziratokon kívül németországi nehezen beszerzett kiadványokat gyűjtöttek össze, s így tudták a gyönyörű műsort összeállítani. A németek felfigyeltek rá, a hazaiak soha. A kollégái viszont értékelték, és műveihez méltó csodálatos előadásban interpretálták a zeneszámokat. Számomra felejthetetlen volt Bendzsák Erika és Dr. Szilassy Istvánné előadásában a fuvolára és zongorára írt szonáta. El sem képzeltem, hogy a fuvola ilyen hangzatokra képes. Remek volt Tóth Zoltán vezetésével a rézfúvós kvartett és a Zeneiskola tanári kórusa. Az a Tavaszi fohász, amit előadtak, egy erdélyi népdal szövegére írt zenemű. Való-

jában egy szép köszöntő, amelynek közszájon kel-lene forognia. Talán a szövege ismerős:

Tavaszi fohász

(A címet Viktor adta)

1. vsz. *A tavaszi szép időnek,
Lám, hogy mindenek örülnek:
Erdők, mezők megzöldülnek,
A madarak zengedeznek.*
4. vsz. *Tartson, Isten, rózsám, téged;
Tartsa kedves vendégeinket;
Tartsa meg szép országunkat,
Benne lévő magyarokat!*

Amen

(A népdal középső 2 versszakát kihagyta...)

Ezt a művet 1993-ban a Diósgyőri Vasas Vegyeskar fennállásának 100. évfordulójára az akkori karnagynak Juhász Tibornak ajánlotta a szerző. Nekem azért tetszett különlegesen, mert észre sem vettem, hogy több szólamú (négy szólamra írta Ujj Viktor Géza), egy szólamúnak hangzott, s így a vokális magyar zene egyszólamúságát idézve, égi, emelkedett hangzást szólaltatott meg, nem a többszólamúság dominált. A hangversenyen özvegye és fia köszönte meg a hangversenyt a zenésztársaknak és Mócz Ferenc igazgatónak. Íme a következő oldalakon jelenjék meg elsőként nyomtatásban Ujj Viktor Géza gyönyörű Tavaszi fohásza.

Ujj

TAVASZI FOHÁSZ

/Vegyeskarra/

Fohász Tiber barátainak és Kórusának,

a Diósgyőri Vasas Énekőkar jubileumára.

Arany
2010. május 15.

E népi szöveget zenésítésre, feleségem ajánlotta:

A tavaszi szép időnek,
Lám, hogy mindenek örülnek:
Erdők, mezők megzöldülnek,
A madarak zengedeznek.

Tartson isten, rózsám, téged;
Tartsa kedves vendáginket;
Tartsa meg szép országunkat,
Bonne lévő magyarokat!

Galás Károlytól feleségemé,

aki e szép népi szöveget

megzenésítésre ajánlotta.

1992. IV.

V. Gy. Károly

Andante $\text{♩} = 78$

semplice

Soprano
A tavaszi szép idő - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek,

Alto
A ————— A ————— A

Tenore
A ————— A ————— A

Basso
A ————— A ————— A

p

A madarak zenge - deznek. A madarak zenge - deznek, Erdők, mezők magzól - dül - nek, Lám, hogy

Lám, hogy

Lá,

Lá,

$\text{♩} = 80$

örül - nek, A tavaszi szép i - dő - nek, szép idő - nek. Tartsa Isten,

örül - nek, A tavaszi szép i - dő - nek. Tartsa Isten,

A tavaszi szép i - dő - nek. Tartson Isten, rózsám, té - ged;

A szép i - dő - nek. Tartson Isten, rózsám, té - ged;

mf

vendéginket; országunkat, magyarokat!
 vendéginket; országunkat, magyarokat!
 Tartsa kedves vendégin- ket; Tartsa meg szép orszá- gun- kat, Benne le'-vő magyaro- kat!
 Tartsa kedves vendégin - ket; Tartsa meg szép orszá- gun - kat, Benne le'-vő magyaro - kat!

országunkat!
 országunkat, a magyarokat!
 Tart-sa meg szép orszá- gun - kat, Benne le'-vő magyarokat, a magyarokat!
 Tart-sa meg szép orszá- gun - kat, Benne le'-vő magyarokat, magya- ro-kat!

Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- ginket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té- ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té- ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő

$\text{♩} = 76$

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat!

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! A tavaszi szép idő - nek,

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! A tavaszi szép

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat!

p

A madarak zen - ge - dez - nek.

Lám, hogy mindenek örül - nek; Lám, hogy mindenek örül - nek, A madarak zen - ge - dez - nek.

idő - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek; örül - nek; A madarak zen - ge - dez - nek.

p

Zenge-dez-

A madarak zen - ge - dez - nek, Erdők, mezők meg zöl - dül - nek, Lám, hogy örül - nek,

A madarak zen - ge - dez - nek, Erdők, mezők meg zöl - dül - nek, Lám, hogy örül - nek,

Zenge-deznek erdők, mezők megzöldül - nek, Lám, hogy örül - nek,

p) Zenge-deznek erdők, mezők megzöldül - nek, Lám, hogy örül - nek

-nek.

A tavaszi szép i-dő- nek. —
 A tavaszi szép i-dő - nek. —
 A tavaszi szép i-dő - nek. —
 A madarak zenge - de- nek.
 a szép időnek. — A madarak zenge - de- nek.

Con moto grazioso

Tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, lá-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la.

divisi

Tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, lá-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la, tra-ta-ta-la, lá, lá, la-la-la.

Maestoso $\text{♩} = 66$

allegro

unite

Tartsd, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartsd, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartsd, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartsd, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;

Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! *A* — — — — — *men.* — — — — — *A* — — — — —

Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! *A* — — — — — *men.* — — — — — *A* — — — — —

Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! *A* — — — — — *men.* — — — — — *A* — — — — —

Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! Tartsa Isten,

-men. *A* — — — — — *men.* *A* — — — — — *men.*

-men. *A* — — — — — *men.* *A* — — — — — *men.*

-men. *A* — — — — — *men.* *A* — — — — — *men.*

tartsa Isten, tartsa Isten a magyarekat!

Miskolc,
1992. április 18.

